

KLAGANDE

Socialnämnden i Jönköpings kommun

MOTPART

[REDACTED]

Ombud: Advokat Adam Grabavac
C J Advokatbyrå AB
Cardellgatan 1
114 36 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Jönköpings dom den 20 oktober 2016 i
mål nr 2008-16, se bilaga A

SAKEN

Kostnad för personlig assistans enligt lagen (1993:387) om stöd och
service till vissa funktionshindrade (LSS)

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten upphäver förvaltningsrättens dom och fastställer Social-
nämnden i Jönköpings kommuns beslut den 8 april 2016.

YRKANDEN M.M.

Socialnämnden i Jönköpings kommun yrkar att kammarrätten ska upphäva förvaltningsrättens dom och fastställa socialnämndens beslut den 8 april 2016. Socialnämnden åberopar Högsta förvaltningsdomstolens dom den 27 december 2016 i mål nr 753–756-16 (HFD 2016 ref. 87) och anför i huvudsak följande. [REDACTED] har enbart gett in tidrapporter och fakturor från assistansbolaget. Detta underlag är inte tillräckligt för att göra en bedömning av storleken och skäligheten hos de faktiska kostnader som [REDACTED] haft för sin personliga assistans. [REDACTED] har informerats om att kommunen behöver en uppdelning av beräknad timkostnad avseende lönekostnader inklusive OB-tillägg, arbetsgivaravgifter och administration såsom assistansomkostnader och övriga kostnader för uppdraget, för att kunna bedöma skäligheten i fakturerat belopp.

[REDACTED] motsätter sig bifall till överklagandet. Hon anför i huvudsak följande. Hennes enda och verkliga kostnad är den som hon betalar till sin assistansanordnare. Det finns – utöver vad som föreskrivs i 11 a § LSS – inte någon i lag föreskriven skyldighet för en assistansanordnare att lämna uppgifter i ett sammanhang som detta. Det finns inte heller någon möjlighet för kommunerna eller brukaren att ställa krav på hur assistansanordnaren använder intäkterna i verksamheten. Hennes assistansanordnare kan inte tvingas att lämna ut uppgifter om de anställas löner till henne. Detta skulle nämligen kunna strida mot personuppgiftslagen (1998:204).

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen har i rättsfallet HFD 2016 ref. 87 uttalat bl.a. följande. Kommunens skyldighet att utge ersättning för personlig assistans avser således de verkliga kostnaderna för assistansen i den mån

de kan bedömas som skäligen. För att kunna ta ställning till ett ersättningsanspråk måste kommunen kunna kräva att den enskilde ger in underlag som möjliggör en bedömning av kostnadernas storlek och skälighet. Detta gäller även om anspråket inte överstiger det schablonbelopp som fastställts för den statliga assistansersättningen och utan att det framkommit något som ger anledning att ifrågasätta kostnaderna i och för sig. Att kommunens ersättningsskyldighet omfattar samma slags kostnader som den statliga assistansersättningen ska täcka och att schablonbeloppet därmed kan tjäna till viss ledning vid bedömningen av kostnadernas skälighet föranleder ingen annan bedömning.

Socialnämnden har i samband med sitt beslut att utge ersättning enligt kommunens schablon till [REDACTED] uppmanat henne att inkomma med uppgift om beräknad timkostnad uppdelad i lönekostnader inklusive OB-tillägg, arbetsgivaravgifter, administrationskostnader samt assistansomkostnader och övriga kostnader för uppdraget, för det fall hon önskar högre ersättning. [REDACTED] har gett in tidrapporter och fakturor från assistansbolaget. Det underlag [REDACTED] har gett in är inte tillräckligt för att göra en bedömning av de faktiska kostnadernas storlek och skälighet. Det finns enligt kammarrättens mening inget hinder för socialnämnden att av [REDACTED] kräva att hon ger in de aktuella uppgifterna för det fall hon begär högre ersättning än den schablonersättning som är fastställd av kommunen, även om det kan röra sig om integritetskänsliga uppgifter (jfr bl.a. prop. 2012/13:1 s. 220 och 238 ff samt ovan nämnda avgörande av Högsta förvaltningsdomstolen). Mot bakgrund härav och med beaktande av vad Högsta förvaltningsdomstolen uttalat i sitt avgörande, bedömer kammarrätten att [REDACTED] [REDACTED] inte har rätt till högre ersättning än hon beviljats av socialnämnden. Överklagandet ska således bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Kammarrättsråden Bodil Stelzer (ordförande), Göran Mattsson och
Evalotta Grip (referent) har deltagit i avgörandet.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I JÖNKÖPING****DOM**
2016-10-20
Meddelad i JönköpingMål nr
2008-16**KLAGANDE**[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]Ombud: Ann-Cathrine Sandberg
Din Förlängda Arm
Skutgatan 2
973 41 Luleå**MOTPART**Socialnämnden i Jönköpings kommun
551 89 Jönköping**ÖVERKLAGAT BESLUT**

Socialnämndens beslut 2015-04-08

SAKEN

Ekonomisk ersättning till skäligen kostnader för personlig assistans enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Med bifall till överklagandet upphäver förvaltningsrätten Socialnämndens i Jönköping kommun beslut och förklarar att [REDACTED] har rätt till ekonomisk ersättning för personlig assistans med 284 kr per timme för november och december månader 2015.

ÖVERKLAGAT BESLUT

Socialnämnden (nämnden) beslutade den 8 april 2015 att avslå [REDACTED] [REDACTED] ansökan om ersättning enligt insända fakturor för november och december månader 2015. Som motivering anförde nämnden att 1) de enbart betalar fakturor ställda till kommunen, 2) ersättning till externa utförare ska prövas individuellt och 3) att nämnden inte fått begärt underlag i form av uppdelning av beräknad timkostnad från Din Förlängda Arm.

Dok.Id 208403

Postadress
Box 2201
550 02 Jönköping**Besöksadress**
Hamngatan 15**Telefon**
036-15 66 00**E-post:** forvaltningsrattenijonkoping@dom.se
www.forvaltningsrattenijonkoping.domstol.se**Telefax**
036-15 66 55**Expeditionstid**
måndag–fredag
08:00-16:00

YRKANDEN M.M.

██████████ yrkar att hon ska förklaras berättigad till den kostnad som hon har redovisat för insatsen personlig assistans. Hon anför bl.a. följande. Din Förlängda Arm verkställer de insatser som hon beviljats av kommunen. Hon har ingått avtal med Din Förlängda Arm som reglerar kostnaderna för den personliga assistansen. De kostnader som ansökts om bygger på detta avtal och är skäliga. Kommunen ska inte kunna ha inflytande över hur hon valt att fördela sina kostnader då hon valt en annan anordnare och kostnaden inte överstiger det fastställda schablonbeloppet. Ett annat synsätt skulle, i strid med syftet med reglerna, kunna begränsa valfriheten.

Socialnämnden anser att överklagandet ska avslås och anför bl.a. följande. Det är de faktiska kostnaderna som ska ligga till grund för den ersättning som ska utgå i samband med den personliga assistansen. Kommunen tillämpar inte någon schablon utan gör varje gång en utredning för att bedöma de faktiska kostnaderna.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Gällande regler m.m.

I 2 § LSS anges att kommunen har att ansvara för de insatser som anges i 9 § samma lag.

Enligt 9 § 2 LSS har kommunen ansvaret för att lämna biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för sådan assistans, till den del behovet av stöd inte täcks av beviljade assistanstimmar enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken.

Enligt prop. 1992/93:159 s. 175 avses med skäligen kostnader samma slags kostnader som i dåvarande lagen om assistansersättning, d.v.s. normala lönekostnader och vissa administrativa kostnader. Det belopp som regeringen varje år bestämmer såsom den högsta ersättningen per assistanstimme med stöd av lagen bör vara vägledande även i fråga om det ekonomiska stödet från kommunen.

I rättsfallet RÅ 2005 ref. 85 har slagits fast att en kommuns ersättning för personlig assistans ska utgå från de verkliga kostnaderna för insatsen, men att det statliga schablonbeloppet kan tjäna till viss ledning vid bedömning av kostnadernas skälighet eftersom det är fråga om samma slags kostnader.

Kammarrätten i Göteborg uttalar i dom den 10 mars 2016, mål 5939-5942-15, bl.a. följande. Såvitt framgår har de assistansberättigade inte gett in något underlag som styrker de faktiska kostnaderna som finns för deras respektive assistans. Även om det saknas utredning om hur det begärda beloppet är beräknat, anser kammarrätten att de faktiska kostnaderna är det belopp som assistansanordnaren fakturerat, d.v.s. en timersättning som motsvarar det statliga schablonbeloppet. Frågan är därefter om de faktiska kostnaderna är skäligen. När de avtalade och fakturerade timkostnaderna i assistansen inte överstiger det schablonbelopp som finns för assistansersättning och det inte heller kommit fram någon omständighet som talar för en annan bedömning anser kammarrätten att utgångspunkten måste vara att de faktiska kostnaderna är skäligen. Det saknar då betydelse att de assistansberättigade inte lämnat något underlag för hur kostnaderna för assistansen är fördelade.

Det är den assistansberättigades egna kostnader för assistansen som kan ge rätt till ersättning. Den assistansberättigade måste därför visa att han eller hon ådragit sig en skuld gentemot assistansanordnaren som motsvarar den

begärda ersättningen (se t.ex. Kammarrättens i Sundsvall dom den 30 april 2015 i mål nr 3145-14).

Enligt 5 § förordning (1993:1091) om assistansersättning är schablonbeloppet för assistansersättning enligt 51 kap. 11 § socialförsäkringsbalken 284 kr per timme för 2015.

Förvaltningsrättens bedömning

Fråga i målet är vilka [REDACTED] faktiska kostnader för personlig assistans är och om kostnaderna är skäliga.

Förvaltningsrätten noterar att de fakturor som fogats till överklagandet är ställda till Jönköpings kommun men att de fakturor som skickats in till kommunen är ställda till [REDACTED]

Reglerna om ekonomiskt stöd för skäliga kostnader för personlig assistans är avsedda att ge den enskilde valfrihet i fråga om att få sin personliga assistans ordnad direkt genom kommunen utan att belastas av några kostnader, eller att anordna assistansen själv med finansiering av kommunen. Det är alltså fråga om alternativa sätt att tillgodose den enskildes behov.

[REDACTED] har valt att anlita en privat assistansanordnare för att utföra den personliga assistansen åt henne. Enligt vad som framkommit av utredningen i målet har assistansanordnaren fakturerat en timkostnad för den utförda assistansen som motsvarar det av regeringen fastställda schablonbeloppet för den statliga assistansersättningen. Hon har därmed ådragit sig en skuld till assistansanordnaren som motsvarar den yrkade timersättningen. Även med beaktande av vad nämnden har anfört anser förvaltningsrätten att de faktiska kostnaderna är det belopp som assistansanordnaren har fakturerat [REDACTED]

Nästa fråga är om de faktiska kostnaderna är skäligen. När de fakturerade kostnaderna inte överstiger det schablonbelopp som finns för den statliga assistansersättningen och det inte heller har framkommit något som talar för en annan bedömning, gäller som utgångspunkt att de faktiska kostnaderna också är skäligen (jfr Kammarrättens i Göteborg dom ovan). I annat fall riskerar den enskildes möjlighet att välja assistansanordnare att begränsas. I målet har inte framkommit någon omständighet som talar för en annan bedömning.

Överklagandet ska därför bifallas och [REDACTED] förklaras ha rätt till ekonomisk ersättning för den personliga assistansen med yrkade 284 kr per assistanstimme för november och december månader 2015. Att fakturorna från början var ställda till [REDACTED] medför ingen annan bedömning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1D)

Jan Källman

Rådmannen Jan Källman har avgjort målet. Föredragande juristen Richard Manderhjelm har varit föredragande.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nå för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.